

tung" nemškutarskega ravsarja počesala! Ali se njej bo kaj zahvalil, ali ne?!

Iz Celja (Katoliško podporno društvo.) Vsled odloka vis. c. kr. namestnije v Gradcu dne 8. aprila t. l. se je dovolilo ustanovljenje „katol. podp. društva“ v pomoč učiteljicam, sedaj šolskim sestram, in učenkam na privatni šoli za celjsko okolico. Namen tega društva je: podpirati krščanske učiteljice pa tudi uboge učenke, ktere obiskujejo to šolo. O tej šoli je bilo v „Slov. Gosp.“ uže večkrat govorjenje. Več let je trpelo, predno se je dobilo dovoljenje, da se je smela ta šola začeti. Nabralo se je nekaj denarja; toda nabrani denar se je kmalo potrošil. Pred nekterimi leti se je uže ustanovil odbor, ki je obljubil, skrbeti za vsakoletne stroške v tej šoli; pa nekteri odbor-niki (gg. Gorišek in Fr. Krušič) so odmrli, drugi se iz Celja preselili ali iz odbora stopili in uže smo se bali, da bo morala dekliška šola prenehati. Tu nam pride na misel: ustanoviti posebno podporno društvo, kteremu bo izročena skrb za to privatno šolo. Pravila so se 13. marca t. l. c. kr. namestnji predložila; toda zaradi neke pomanjkljivosti niso dobila potrjenja; c. kr. vlada je društvo zabranila. Pravila smo popravili, in 8. aprila t. l. je visoka c. kr. namestnija dovolila, da se sme društvo ustanoviti. Društveniki so dvojne vrste: a) ustanovniki plačajo enkrat za vselej narmanj 40 fl. b) redni letni udje pa vsaj po 2 fl. na leto. Prihodnjo nedeljo 27. apr. obhaja društvo svoj prvi občni zbor v g. Valentovej hiši (za kosarno) popoldne po božjej službi. Vse naše prijatelje, kterim je mar za krščansko izrejo ženske mladine, uljudno vabimo, da v to katoliško društvo pristopijo ter se prihodnjega občnega zbora udeležijo, kteri ima posebno to imenitno nalogo, da izvoli pet udov v društveni odbor. — Slavno uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ pa prosimo, da nam v prihodnjem listu razglasi glavne točke naših društvenih pravil. (Le dopošljite pravila! Ured.) Že zdaj, predno se je to društvo pravilno ustanovilo, imamo enega uda s 200 fl., enega s 50 fl., enega s 40 fl. itd. ter upamo, da bodo blagi dobrotniki to skoz in skoz krščansko in slovensko šolo velikodušno s tem podpirali, da pristopijo, kakor udje v naše „katoliško podporno društvo!“

Politični ogled.

Astrijske dežele. Dnes obhajata svitli cesar in cesarica 25letnico svoje poroke. Čestitali so jima v lastnoročnem pismu sv. oče Leon XIII., potem osebno vsi ministri, zastopniki dežel, večjih mest, katoliški in pravoslavni škofje itd. Cesar so prijazno vse sprejemali in vsakega počestili s primernim nagovorom. Preč. škofom so djali: „voščila Vaša so mi iz zvestih src izhajajoče molitve, koje naj Bog usliši! Zahvaljujem se Vam za nepretrgano Vašo skrb v prospah veri, nravnostni, zvestobi

narodov do cesarja in države“. Zastopnikom dežele štajerske so rekli; „popolnem priznavam ljubezen in zvestobo, katero „lepa Vaša domovina“ brani cesarskej mojej hiši v srečnih, pa tudi nesrečnih dnevih, čije dežele hrabri sinovi so svojo požrtvovalnost lani tako sijajno zopet pokazali. Sprejmite mojo cesarsko zahvalo in povejte svojim sodeželanom, da jim ostajamo naklonjeni z vednim blagovoljem“. Ob enem so kardinal nadškof dunajski posvetili novo prekrasno „votivno“ ali obljubno cerkev, ki se je začela staviti l. 1854. v hvaležni spomin, da je Bog cesarja smrti obvaroval, ko jih je magjarski nezadovoljnež v zatilnik z nožem ranil. Ob 11. uri se je ondi brala prva sv. meša, cesar in cesarica bila sta navzoča! Dunajčani pa so cesarju in cesarici postavili šotor pred cesarskim gradom, da bodeta od ondot gledala velikanski in sijajni obhod rokodelcev, obrtnikov, umetnikov itd. v bogatej starodavnej obleki pešice, jezdé ali na krasnih vozovih se peljajé prihajajočih! V državnem zboru so konservativni poslanci zopet tirjali verske šole, drugi so grajali, da se Slovanom v šolskih zadevah krivica godi, zopet drugi so povdarjali, da šolstvo tu pa tam preveč stane. Tako stane obrtnijska šola v Črno-vicah 36.000 fl. in tedaj vsak učenec po 12.000 fl. ker so lani le 3 bili dobro izšolani! Poslanec Wurm je rekel, da na Moravskem šolski gospodje s robotimi „ponemčevalnimi črevlji“ slovanščino teptajo. Ova beseda je ustavoverce hudo razžalila. Celó liberalni poslanci pa so tožili, kako se loterijske nabiralnice množijo (600 več od leta 1870), kako umetno vino pravemu ceno preveč pači in kako je užitnina pri vinu prevelika (3 fl. 20 kr. pri vedru, t. j. 80% od vrednosti). Tožili so, a zdatnega sklenoli ničesar. V Trstu je veliko sirotišče. Rejenci so se pretečeni petek zvečer vzdignili zoper nadzorništvo in ravnatelja z noži zabodli. Na Ogerskem trpijo zopet zavolj povodnji. Reka Köres se je razlila in veliko planjavo v morje spremeniła, okoli 300 hiš se je podrlo.

Nova Avstrija. Železnica od Broda je dodelana do Žepeč, v 4 tednih bo gotova do Zenice. Številjenje ljudstva in živine v Bosni in Hercegovine se bo pričelo 16. jun. Obedve deželi bodete sprejeti z Dalmacijo vred v colninsko zvezo cele Avstrije, da ne bo treba za domače blago colnine plačevati, med tem, ko se angleško brez colnine vvaža od morja pa tudi od Mitrovice. Vojvod Württemberg se je odpeljal na Dunaj. Brščas ga ne bo več nazaj! Uradovanje v turškem jeziku je prepovedano; zanaprej je hrvaški zaukazano pisati, to pa z latinico namesto cirilice, ki je le izredno dovoljena!

Vnanje države. Pravijo, da je naš minister grof Andrassy pogodil se s turškim sultanom, kako in kedaj bo smela avstrijska vojska prodirati proti Novemupazarju. Tedaj utegne vendarle še do tega priti. Albauci se pa med tem kazejo čedalje bolj srditi. Grkom nečejo pustiti Epira, nam strežejo

zabraniti stezo v Novipazar, Srbom pa skušajo odvzeti kos lani priborjene zemlje. Kakih 1000 Albanov je torej 18. aprila vdrlo na Srbsko, grozno plenilo in požigalo ter vzelo mesto Kuršumlje. Toda brž prilomasti 5 bataljonov redne srbske vojske s kanoni in iztira nesramne lupeže. Sultanu pa je knez Milan telegrafiral, da bo vojsko poslal celó v turško zemljo kaznovat Albancev, če ne bo on zamogel svojih divjakov krotiti. Bolgari so v v Plevni našli 24.000 pušek najboljšega angleškega dela, koje je ovo leto Osman-paša bil ondi skrtil. Napadnik na ruskega carja se imenuje Solovijev in je bil ud 12 zarotnikov, ki so se vsi zakleli carja ubiti. Katerega žreb zadene, ta mora sklenjeno storiti, če ne, ga vsak izmed ostalih 11sterih ima umoriti. V Moskvi je velika povodenj. Generali Todleben, Gurko in Melikov so dobili neomejeno pravico preganjati nihiliste in skrivne zarotnike. V hvalisanej Nemčiji še vedno preganjajo katoličane, skoro vsi škofijski sedeži in 1000 župnij je brez pastirjev. V Parizu obhajajo francoski katoličani sijajn shod, pri katerem so sklenoli trdno zagovarjati svobodo sv. Cerkve in krščanskih šol. Veliko hrupa dela to, da je mesto Bordeaux izvolilo glasovitega socialista Blanquija za poslanca. Blanqui je v ječi. Angleži se v Afganistanu uže dolgo nikamor ne ganejo. Tem hujše se borijo v Arfriki z Zulu-Kafri pa vidno nesrečno. Na 2 krajema bil je krvav boj. Oberst Wood se je 27. 29. in 30. marca klal s Bozuti in zgubil mnogo ljudi in živine. Prisiljen je pomikati se nazaj. General Chelmsfeld je pa iste dneve skušal v Ekowenu zaprtega obersta Pearsona oteti. Temu je 500 ljudi uže zbolelo, živeža je pomanjkavalo, v okolici pa je 30.000 divjakov nanj prežalo. Sila bila je skrajna. Sedaj udari Chelmsfeld nad sovražnika, prodré srečno do Ekowena in ga vzeme pod svojo obrambo. Toda v Ekowenu ostati ni kazalo. Preveč je vrelo sovražnika iz vseh strani. Na to sklenejo Angleži Ekowen razdreti, zapustiti in se pomikajo sedaj proti morju nazaj. Mnogo oficirjev in vojakov jim je palo!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XVIII. Besedoval bi še bil rad dalje z vnetim turčinom, ko bi ne bil dotekel čas, v katerem je trebalo na odhod misliti. Prav za prav nas je pa od mize spravil neprijeten dogodek. Srebali smo ravno kavo, ko prisopiha hlapec v sobo in hripavo v pretrganih stavkih naznanja nesrečo: uh! uh! vranca remenje potrgala, uh! vrtno ograjo preskočila, uh! in jo v šumo pobliskala. Uh! beg! uh! Ubogega bega je ta glas tako preplašil, da je hotel koj skozi okno na vrt skočiti

in jo za vrancema naplesti; ali župnik ga je umiril češ, da konja nimata nikam pobegniti. Med tem, ko so drugi domači za konjema letali, ogledal sem si jaz majhno cerkvico. Ona je podolgovata in se v ničem ne loči od navadne hiše. Altar ima le eden in še ta je več ko priprost, reven in siromašen. Cerkva nima zvonika, ne zvona, ne orgelj, ne podob svetih, ne prižnice, niti lepih mešnih paramentov. Pri nas je najrevnejša kapelica lepša in bolje priskrbljena s potrebnimi rečmi, nego ta župna cerkva, posvečena Marijinemu vnebozetju. Postavljena je bila l. 1859. v slogu (?) vsakdanjih bosanskih koč, na samotnem kraju sredi goste šume, da besni turčini ne bi znali, kje da se opravlja sv. meša. Župljani, 2700 duš, so raztrošeni po 21 večjih in manjših krajih. Najdalji imajo 5 ur hoda do cerkve. Župnik č. o. Antonij Musić, sorodnik slavnoznanega župnika Musića, poveljnika hrabre hercegovske krščanske čete, ki je mnogo pripomogla našej vojski k zmagi nad mohamedanskimi vstaši, župnik pravim, ljubi očetovski svoje ovčice in one ljubijo njega. Pa vsaj jim je tudi vse: učitelj, sodnik, svetovalec, tolažitelj, dobrotnik, prijatelj, zdravnik. Njegovo dobrotljivost sem tudi jaz obilo okusil. Pred odhodom mi je napolnil bisage (keše), ki so visele na vsakej strani sedla, s češpljami, belim kruhom, 2 flaškama ravno namolzenega mleka, suhim volovskim jezikom, reči ki se v tem času niso dovolj drago dale poplačati. Oni jezik sem hranil na dno svoje mavhe kot „železno zalogo“ za najhujše sile. Kaka slast je bil košček tega jezička, ko po cele dni nij bilo dobiti poštenega grizljaja. Še le v Sarajevu mi je zadnji „falaček“ zamašil prazni želodec.

Ko smo se domov vračali, bil je beg ves spremenjen. Motovilil se je vedno okoli mene ter je še to in ono pozvedaval. Ko smo prihajali iz temne hoste na zeleno dolinico, jel je glasno popevati, da se je jek daleč na okrog razlegal. Svojega žrebca je dražil z obročnatim strmenom (babračlijo), da je v nebo skakal. Sedaj ga je pognal, da se je od zemlje kadilo in podkove po kamenju iskre kresale, sedaj je zopet na ednem mestu ž njim plesal, da se mu je menda po glavi vrtele. Konjič je hudo rezgetal, take muhe in igrače je ž njim počenjal. Tega vranca menda misli narodni bosanski pesnik, ko poje: „U nos zviždje, u nebesa skače, — Izpod noguh živa vatra sieva, — A na usta mavi plamen fista, — Vas bieljem pienom zapienio.“

Ne vem, zakaj je bil beg popoldne tako vesel, prijazen, gostobeseden, ko še zjutra na stavljena vprašanja nij hotel dostojno odgovarjati. Solnce je že zahajalo in Žepečke kočé so metale dolge skrivnostne, rogljaste tenje, ko smo zjašili svoje konje pri očetu Štepanu. Toplo sem se zahvalil dragemu bratu Mateju Baljiću, ki mi je danes skazal toliko prijaznost, da me je spremljal gor in dol. Čitatelj! zapomni si to ime. Ž njim še bova marsikaj veselega doživela, če ne v Žep-